

LE PO POTI RESNICE

JANEZ JUHANT

*(Nagovor na proslavi v Rovtah, ob 20-letnici
postavitve spominskih farnih plošč in
za 70 let ustanovitve Slovenskega domobranstva)*

Malokdo si je mogel predstavljati, da se bo slovenska zgodovina po nemškem napadu na Jugoslavijo razvijala v tako strahovitih razsežnostih. Škof Gregorij, profesorja Lambert Ehrlich in Aleš Ušeničnik ter drugi prisebni duhovi pa so čutili, kaj prihaja nad naš narod. Iz te globoke, krščanske in človeške prisebnosti, niso nehali opozarjati in svariti pred grozečo nevarnostjo, a so to svojo zvestobo izročilom s številnimi drugimi žrtvami plačali z mučeniško krvjo, prezirom in poskusi izbrisa iz narodovega spomina.

Nasprotno so samozvanci izkoristili in prikrojili zamisli nemškega misleca in načrtno uzakonili prevrednotenje vseh vrednot, oziroma postavili na glavo to, kar je civilizacija zgradila v milijonih letih, kot je zapisal židovski pisatelj. Še več: leta 1939 so ti podpisali zavezo zlu, ki je, ne glede na različne ideološko-politične taktike in preračunavanja, ustvarila dežele krvi, kot je zapisal zgodovinar. Ne spreglejmo tudi krivic, ki so jih v stoletjih modernega razvoja povzročali neverodostojni kristjani, da je stanje predvsem delavcev in kmetov klicalo po novem družbenem redu, kot ga je v imenu krščanstva pri nas oznanjal Andrej Gosar. Omenjena zarota zla je poteptala vero v dobro človeka, iz ljudi pa napravila brezčutne stroje in neznatne številke, kot je izkusil tudi naš stoletnik Boris Pahor. Ljudje so postali nepomembni, ko je oblast kot edini cilj poteptala še zadnji kanček človeškosti. Ni nenavadno, da so ljudje ostali brez besed, kot je zapisal isti ruski židovski pisatelj.

1. Onemeli so tudi možje in žene, vaši predniki, ki so od nekdanj z ljubeznijo, srčnostjo in krščanskim upanjem ter vdanostjo v Božjo voljo v potu svojega obraza služili svoj vsakdanji kruh na teh polhograjskih pobočjih. Brezvestni stroj jim je začel uničevati življenja in imovino. Kdo bi bil lahko danes pameten in bi jim odrekal, da branijo svoj dom in rod? Prelomni časi ločitve, kot smo slišali prejšnjo nedeljo v Evangeliju, niso dopuščali neodločnosti. In tudi danes nam Jezus v evangeliju veleva čuječnost.

Domobranci so se zavedali, da čuvajo ne le dom in rod, pač pa so proti svoji volji postali branik krščanskih izročil, vsega, kar so ohranjali rodovi pred njimi. Ne glede na njihov poraz jim zgodovina danes daje prav, saj so se uprli sovražniku človeštva, komunizmu, kot daje prav tudi tistim, ki so se uprli nacizmu. Nikoli, ne takrat ne danes, pa zgodovina ne bo dala prav spletkarjem, ki zase in za svoje privilegije teptajo resnico, pravičnost in človekovo dostojanstvo. Le kjer pšenično zrno pade v zemljo, tam rodi novo življenje in postane blagoslov za prihodnje rodove. Prav tako so žrtve, ki se jih spominjamo, dale celo svoja življenja. Božja beseda pa nas znova kliče k čuječnosti. Velevala nam presojaati znamenja časa in hoditi po ozki poti, po kateri so hodili ljudje, ki se jih s hvaležnostjo spominjamo. Da pa široka pot, na kateri je vse dovoljeno, vodi v pogubljenje, nam zgovorno potrjuje žalostna polpreteklost in njene usedline v sedanjosti. Kljub temu, da sodbo prepuščamo Bogu, nam apostol

(Nadaljuje na 2. strani)

LE PO POTI RESNICE

(Prihaja s 1. strani)

veleva, da, če hočemo odrešenje, se moramo do krvi izogibati grehu. Tako je ravnala večina vaših rojakov in vseh drugih žrtev, ki se jih spominjamo te dni. Obenem pa je treba tudi zdaj čuti pred vrati ter po svoji vesti in krščanski dolžnosti braniti resnico ter se zavzemati za pravičnost med nami. To je tudi naš dolg do vseh, ki so zanj umirali.

2. Opravljamo najbolj prvotno človeško dolžnost, znano in zasidrano globoko v kulturi oziroma izročilu človeštva od pradavnine: spominjati se mrtvih, posebej njih, ki so bili žrtve nasilja. Spomeniki niso le znamenja za mrtve, so predvsem pomnik živim, vsem državljanom, saj so bili to ljudje naše krvi, naših korenin. Žrtve sprašujete vest nam, kristjanom, in posebno voditeljem Cerkve, naj se z vso vero in srčnostjo postavimo v bran žrtvam in potrdimo Vašo pravico, ki so Vam jo tako kruto odrekli samozvanci človeštva. To pravico Vam je končno priznala večina demokratičnega sveta s proglasitvijo dneva spomina na vse žrtve, ne le Auschwitza, Srebrenice, pač pa tudi Roga, Hude Jame in vseh drugih brezen, tudi teh med Logatcem in Rovtami. Dragi mučenci, četudi bi Vam zemeljski veljaki, ki jih pri tem lahko ovira preračunljiva oblast, tega ne priznali, ali Vam nismo dolžni tega priznati

vsaj mi, ki nam vera in Božje kraljestvo, za kar ste trpeli in umirali, kaj pomenita?! Tudi zato, da bi slovenske kristjane, posebej klerike, v prihodnje odločna predanost spominu na Vašo žrtev obvarovala kompromisov in stranpoti, ki razjedajo našo cerkveno skupnost.

3. Spoštovani pričevalci, za Božje kraljestvo ste dali svoja življenja. Verovali ste v resnico, se bali Božje pravičnosti in se niste prepustili človeški preračunljivi oblasti. Predvsem pa ste zaščitili nedolžne in za to morali umreti sami. Spoštovane sestre in bratje, Vaša imena so bila zapisana pred dvajsetimi leti na spomenik pred cerkvijo, Vaša telesa pa čakajo vstajenja nekje na slovenski zemlji. Hvala Vam za Vaše pričevanje! Spoštovani potomci, ki tukaj vztrajate pri resnici in preganjate strahove, ki so nam jih vsadili v kosti in s katerimi nas hočejo še kar naprej ustrahovati, saj resnica prihaja na dan. Če ne bomo govorili mi, bodo kamni vpili. Verjamem, da smo kljub brezupu, ki razjeda Slovenijo, z Vami, ki ste umirali za resnico, z vsemi, ki smo zbrani v njihov spomin na tem kraju spomina dovolj pogumni, da bomo živeli spet upanje in z vero zrlili v prihodnost. Okrepljeni v veri namreč trdno verujemo, da je bil našim rojakom Jezus pot, resnica in življenje in da je zmaga, ki premaga svet, naša vera. In čeprav se pri nas zdijo najbolj normalne človeške reči vprašljive, verjamem, da bomo le po poti resnice, srčno in vdano, spravljani in svobodni spet povrnili vero v človeka, Slovencem pa vero v prihodnost.